

Lausunto hallinnon yhteisistä sähköisten palvelujen tukipalveluista annetun lain muuttamisesta

Khall 07.01.2026 § 6
793/11.01.00.03/2025

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana, puh. 044 7255222

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa hallituksen lakiesityksestä, joka koskee hallinnon sähköisten palvelujen yhteisistä tukipalveluista annetun lain muuttamista.

Lakiesityksen mukaan hallinnon sähköisten palvelujen yhteisistä tukipalveluista annettu laki sisältää jatkossa näyttöohjelman määritelmän, jolla tarkoitetaan digitaalista palvelua, joka toimii viestinvälityspalvelun käyttöliittymänä. Lakiin lisätään selventävä säännös palveluntarjoajan, Digi- ja väestötietoviraston, tehtävästä tarjota näyttöohjelma sekä säännös, jonka mukaan asiaankuuluva julkishallinnon tukitehtävä annetaan sopimuksella yksityisen toimijan tehtäväksi. Tarkoituksena on, että Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa näyttöohjelman, vaikka yksityinen toimija tarjoaisi näyttöohjelman sopimuksen nojalla. Laissa esitetään myös säännöksiä sähköisiä näyttöohjelmia tarjoavien yksityisten toimijoiden yleisistä vaatimuksista, sopimuksen vähimmäissisällöstä, yhteistyövelvollisuudesta sekä häiriötilanteista ja valvonnasta.

Ehdotetun lain on tarkoitus tulla voimaan 1. heinäkuuta 2026. Tavoitteena on, että yksityisten digitaalisten postipalvelujen käyttö viranomaisten sähköisessä asiointimenettelyssä olisi mahdollista mahdollisimman pian vuonna 2026.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti lakiesitys edistää Suomen asteittaista siirtymistä digitaalisten palveluiden priorisointiin viranomaisten asioiden hoitamisen kanavana. Lakiesitys mahdollistaa myös kustannustehokkaan viranomaistiedotteiden näyttämisen yksityisissä digitaalisissa postipalveluissa.

Lakiesityksen tarkoituksena on mahdollistaa, että Digi- ja väestötietoviraston tuottamaan viestipalveluun viranomaisten lähettämät sähköiset ilmoitukset näkyvät palvelun käyttäjille paitsi viestipalvelun käyttöliittymässä (Suomi.fi-viestipalvelu), myös yksityisten toimijoiden tarjoamissa digitaalisissa palveluissa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon em. asiaan:

Kuhmon kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä, joka koskee hallinnon sähköisten palvelujen yhteisistä tukipalveluista annetun lain muuttamista.

Kuhmon kaupunki pitää esityksen tavoitteita sinänsä kannatettavina. Digitaalisten palvelujen kehittäminen ja yhteisten tukipalvelujen selkeyttäminen voivat parantaa hallinnon tehokkuutta, kustannustehokkuutta ja palvelujen

saatavuutta. On myönteistä, että lainsäädäntöön tuodaan selkeyttä näyttöohjelman määritelmään, Digi- ja väestötietoviraston rooliin sekä yksityisten toimijoiden velvoitteisiin, valvontaan ja häiriötilanteiden hallintaan.

Kuhmon kaupunki haluaa kuitenkin lausunnossaan korostaa huoltaan ikäihmisten ja muiden digitaalisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien yhdenvertaisista mahdollisuuksista käyttää viranomaispalveluja. Kuhmo on harvaan asuttu maaseutukaupunki, jossa väestö ikääntyy ja jossa kaikilla asukkailla ei ole käytössään tarvittavia digitaalisia laitteita, verkkoyhteyksiä tai riittäviä digitaitoja. Siirtyminen entistä vahvemmin digitaalisiin asiointikanaviin voi johtaa tilanteeseen, jossa osa ikäihmisistä jää palvelujen ulkopuolelle tai joutuu kohtuuttoman riippuvaisiksi muiden avusta.

Kaupunki pitää tärkeänä, että lakiesityksen toimeenpanossa ja jatkovalmistelussa varmistetaan, että digitaalisten palvelujen rinnalla säilyvät myös vaihtoehtoiset asiointikanavat niille henkilöille, jotka eivät kykene tai pysty käyttämään digitaalisia palveluja. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää siihen, että viranomaistiedotteet ja päätökset ovat tosiasiallisesti kaikkien saatavilla, riippumatta siitä, käyttääkö henkilö julkista vai yksityistä digitaalista postipalvelua tai digipalveluja lainkaan.

Lisäksi Kuhmon kaupunki katsoo, että Digi- ja väestötietoviraston sekä yksityisten näyttöohjelmia tarjoavien toimijoiden vastuisiin tulisi sisällyttää vahva velvoite palvelujen saavutettavuuteen, selkeyteen ja helppokäyttöisyyteen. Samalla tulisi turvata riittävä neuvonta, ohjaus ja tuki erityisesti ikäihmisille, jotta digitaalisten palvelujen käyttö olisi aidosti mahdollista eikä pelkästään muodollisesti tarjolla.

Kuhmon kaupunki pitää tärkeänä, että lain vaikutuksia seurataan erityisesti ikäihmisten ja muiden erityisryhmien näkökulmasta, ja että tarvittaessa ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli digipalvelujen ensisijaisuus heikentää kansalaisten yhdenvertaista asemaa.

Edellä esitetyin huomioin Kuhmon kaupunki esittää huolensa ikäihmisten digipalvelujen saavutettavuudesta ja toivoo, että tämä näkökulma otetaan vakavasti huomioon lakiesityksen jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.